

1.

Téma: Profesní motivace žáků romského etnika

Výzkumný problém: Dnešní česká společnost se potýká s problematikou nízké zaměstnanosti příslušníků romského etnika, s čímž úzce souvisí také často nedostatečné vzdělání Romů. V rámci tohoto výzkumu probíhá, v osmých a devátých třídách ZŠ s vysokým počtem romských žáků, projekt s názvem Profesní motivace. Projekt vychází s předpokladu, že dosažení středního vzdělání zvyšuje úspěšné zapojení do pracovního procesu.

Cílem projektu je zjišťování motivace, nadání, schopností a profesní orientace žáků. Dále podpora a motivace cílové skupiny – zvyšování informovanosti cílové skupiny, poskytování informací o následném vzdělávání, o možnostech pracovního uplatnění, výhodách zaměstnanosti. Snahou realizátorů projektu je motivovat žáky k následnému studiu na středních školách pomocí diskuzí či her na dané téma, culture free testu profesní orientace, exkurzí do vybraných středních škol a individuální podpory.

Výzkumná otázka: Zvyšuje výše popsaná profesně-motivační intervence počet romských žáků, kteří pokračují ve studiu na středních školách?

2.

Hlavní výzkumná otázka: Zvyšuje profesně-motivační intervence na základních školách počet romských žáků, kteří pokračují ve studiu na středních školách?

Vedlejší výzkumné otázky: Pomáhá daná profesně-motivační intervence žákům usnadnit výběr střední školy?

Získávají žáci po absolvování programu více informací o jejich vlastních schopnostech, nadání či předpokladech?

Ovlivňuje žáky výsledek culture free testu při výběru střední školy?

3.

Výzkumná strategie – kvantitativní.

Pro výzkum volím kvantitativní strategii, protože mým cílem je zjistit, zda je výše zmiňovaná profesně-motivační intervence účinná. Srovnávání počtu ve studiu pokračujících žáků, které pravděpodobně intervence pozitivně ovlivnila, s počtem žáků, které ovlivnit nemohla z důvodů jejich neúčasti, vnímám jako neefektivnější způsob objektivního posouzení kvality intervence.

4.

Teoretická hypotéza: Profesně-motivační intervence motivuje žáky romského etnika na základních školách k pokračování ve studiu na školách středních.

Pracovní hypotézy:

Čím lépe romské žáky základních škol motivujeme ke studiu na středních školách, tím více jich využívá možnost pokračovat ve vzdělávání na SŠ.

Romské děti méně využívají možnost studovat na střední škole než děti z většinové populace.

Čím účinnější a intenzivnější profesně-motivační programy pro žáky romského etnika na základních školách využíváme, tím více daných žáků pokračuje ve studiu na středních školách.

5.

Konceptualizace: Rom, Romové

Romové jsou chápáni jako etnická skupina určována podle lokality, vnějších znaků, příjmení a jména nebo jsou to ti, kteří se za Romy prohlašují.

Vyznačují se společným jazykem, který nemá podobu spisovného jazyka a není nikde úředním jazykem. Kultura a způsob života Romů se projevuje mnoha specifickými projevy, které se

odrážejí v jejich demografické struktuře, populačním vývoji, v systému hodnot a norem.

Mnohé zvláštnosti vykazuje také struktura a funkce romské rodiny. Rodinné vztahy mají pro Romy stále velký význam. Na českém území žijí tři podskupiny Romů: 1. slovenští Romové, 2. maďarští Romové a 3. olašští Romové.

Operacionalizace:

Indikátor č. 1: Vnější znaky – fyzický vzhled, jméno a příjmení, jazyk používaný v etnické skupině

Indikátor č. 2: Kulturní znaky – tradice, zvyky, původ, způsob komunikace, způsob chování ve společnosti, struktura a funkce rodiny

Indikátor č. 3: Hodnotový systém – systém hodnot a norem

6.

Cílem mého výzkumu je zjistit účinnost sociální intervence, tudíž se jedná o výzkum hodnotící. Daná intervence probíhá v základních školách, kde převládá počet žáků romského etnika. Pro výzkumný vzorek jsem vybrala romské žáky devátých tříd, kteří absolvovali profesně-motivační intervenci a romské žáky, kteří v červnu 2010 ukončili povinnou školní docházku a profesně motivační intervenci neabsolvovali. Sběr dat bude probíhat v červnu 2011 (v době, kdy žáci budou znát výsledek přijímacího řízení středních škol) na ZŠ Brno Sekaninova 1, ZŠ Brno Vranovská 17, ZŠ Brno 28. října 22 a ZŠ Brno Křenová 21. Data budou zpracovávány na základě statistik již zmiňovaných základních škol, které obsahují informace o počtu žáků přijatých na střední školu. Cílem je porovnat počet žáků romského etnika přijatých na střední školu, kteří se zúčastnili intervence, s počtem žáků romského etnika přijatých na střední školu, kteří se intervence nezúčastnili a dokázat tak účinnost daného profesně-motivačního programu.

7.

Úryvek sběru dat zde neuvádím, protože výsledky budou zpracovány podle statistik základních škol. Pro lepší zhodnocení intervence, bych mohla využít dotazník či rozhovor s žáky, kteří se programu zúčastnili. V dotazníku bych mohla zjišťovat stupeň libosti programu např. pomocí Lickerovy škály, což ale není mým cílem. Vzhledem k tomu, že ve skutečnosti nebudu v mé diplomové práci využívat výzkum, metody, které přímo nespějí k mému cíli, nezmiňuji. Na druhou stranu, profesně-motivačně intervence v reálu probíhá, já jsem jedna z realizátorů, čili je výzkum skutečný.

8.

Hlavní praktické problémy, které mě mohou při výzkumu potkat, vnímám dva:

Z daných statistik sice zjistím počet žáků, kteří byli přijati na střední školu, ale nezjistím, kolik jich opravdu na střední školu nastoupilo.

Podmínky přijetí na jednotlivé střední školy se mohou rok od roku lišit (např. z důvodu vyššího počtu uchazečů mohou být podmínky pro přijetí těžší než v roce minulém).

Etické problémy ve výzkumu neshledávám.

9.

BURIÁNEK, J. 1993 Systémová sociologie. Problém operacionalizace. Praha: Univerzita Karlova.

BOURDIEU, P. 1998 Teorie jednání. Praha: Karolinum.

COHN, W., 2009 Cikáni. Slon.

JEŘÁBEK, H., 1997 Paul Lazarsfeld a počátky komunikačního výzkumu. Praha: Karolinum.

OCHRANA, F., 2009 Metodologie vědy – Úvod do problému. Praha: Karolinum.

PETRUSEK, M. 1993 Teorie a metoda v moderní sociologii. Praha: Karolinum.

SILVERMAN, D. 2005 Ako robiť kvalitatívny výskum. Bratislava: Ikar.

DISMAN, M. 1993. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum.

STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J. 1999 Základy kvalitativního výzkumu. Boskovice: Albert.

PUNCH, K., 2008 Úspěšný návrh výzkumu. Portál.